

Complexnummer: 511508

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Baest

Aantal Monumentnummers van complexonderdelen
complexonderdelen

17 511507, 511509, 511510, 511511, 511512, 511513, 511514, 511515, 511516, 511517, 511518, 511519,
511520, 511521, 511522, 511523, 511524

Woonplaats

Oost West en Middelbeers

Gemeente

Oirschot

Provincie

Noord-Brabant

Locatie van het hoofdoject

Dr. J. v.d. Mortellaan 13, 5091 JJ te Oost West en Middelbeers

Complexomschrijving

HISTORISCHE BUITENPLAATS BAEST (Oirschot) Omschrijving complex: (Van de Mortellaan nr 1-13, Oirschot) COMPLEX HISTORISCHE BUITENPLAATS BAEST. In structuur en in deels in detail gaaf bewaarde historische buitenplaats met HOOFDGEBOUW (1), HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG (2), HEK EN BRUG (3), TUINHUIS (4), MOESTUINMUUR (5), ZONNEWIJZERSOKKEL (6), ERFMUUR (7), KOETSHUIS ANNEX DIENSTWONING (8), GROTE DIENSTWONING GENAAMD BAESTERHOEF(9), SCHUUR (10), POORTHUIS (11), VOORMALIGE TUINMANSWONING(12), VOORMALIGE PACHTERSWONING GENAAMD EIKEHOEF ("BOEREKAMER")(13), VOORMALIGE PACHTERSWONING GENAAMD MASTEHOEF (14), BOERDERIJ GENAAMD DE LINDEHOEF (15), PACHTERSWONING MET STAL GENAAMD DE BEUKEHOEF (16), VELDKAPEL (17). De geschiedenis van de historische buitenplaats Baest, van oudsher bekend als Baester Hoeven, gaat terug tot in de 12de eeuw. In 1225 wordt het woud van Baest expliciet als bezit van de abdij van Berne genoemd. In de pauselijke bul van 1560 werd bepaald, dat "Huis te Baest" zou dienen voor het persoonlijk onderhoud van de nieuwe bisschop van 's-Hertogenbosch, waarschijnlijk in de functie als uithof en buitenplaats van de kerkvorst, een functie die Baest vermoedelijk al sinds de 15de eeuw of eerder had. Het hoofdgebouw van de buitenplaats, Huis Baest, dat ongeveer centraal in de aanleg is gelegen, dateert in oorsprong uit de 16de eeuw; het fundament bevat echter nog gedeelten van een nog ouder stenen bouwwerk. In essentie is de verweving van het aangename met het nuttige vanouds een karakteristiek van de historische buitenplaats Baest. Bij de geleidelijke ontginning van de gronden rondom Baest vanaf de 16de eeuw of eerder tot in de 19de eeuw hebben naast exploitatieve overwegingen recreatieve belangen een niet onbelangrijke rol gespeeld. Rond 1800 werd de aanleg, die tot

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

dušverre bestond uit door in formele stijl aangelegde ontginningslanen en wandeldreven omgeven en bereikbare landbouw- en bospercelen, verrijkt met uitgestrekte wandelingen in landschapstijl, met name rondom de zich in de aanleg in drie richtingen vertakkende sterk meanderende beek, die een belangrijk 'leitmotiv' in de aanleg speelt. Alszodanig is de buitenplaats Baest een belangrijke uiting van de rond 1800 in Nederland (met name Gelderland) bestaande belangstelling voor de 'ornamental farm', waarbij landbouw en bospercelen, naast hun economische waarde, vanaf de wandelpaden en lanen de belangrijkste taferelen vormen. In deze zin hebben de tot het complex van de historische buitenplaats behorende gebouwde onderdelen naast een functionele waarde eveneens een sierwaarde. De overige gebouwde opstallen op de historische buitenplaats, die niet als complexonderdeel zijn aangegeven, zijn voor de bescherming van ondergeschikt belang. Op de bij de omschrijving behorende kaart is de omgrenzing van het complex alsmede de aanduiding van de onderdelen aangegeven. Waardering De HISTORISCHE BUITENPLAATS BAEST is van algemeen cultuur-, architectuur- en tuinhistorisch belang

- vanwege het in oorsprong Middeleeuwse hoofdgebouw, dat in de 16de en 19de eeuw zijn classisistische uitstraling kreeg;
- vanwege de bij de buitenplaats behorende historische tuin- en parkaanleg, die een gaaf bewaard en in Nederland relatief zeldzaam voorbeeld is van een 'ornamental farm';
- vanwege de ornamentele en functionele waarden van de gebouwde tuinonderdelen en gebouwen binnen het complex.

Monumentnummer*: 511507

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	13 oktober 1999
Kadaster deel/nr	82996/49

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Oost West en Middelbeers	Oirschot	Noord-Brabant

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Oost-, West- en Middelbeers	B			312
Oost-, West- en Middelbeers	B			311

Omschrijving**

Omschrijving

HOOFDGEBOUW, Huis te Baest. Thans gepleisterd (voorgevel) en voor het overige witgekalkt rode bakstenen huis op rechthoekige grondslag van een enkele onderkelderde bouwlaag onder hoog met leien gedekt zadeldak, in oorsprong daterend uit de 16de eeuw en ouder. Bekend is dat het huis in de 16de eeuw door Maarten van Rossum is geplunderd en in 1548 werd herbouwd. Bij deze herbouw werd ten dele gebruik gemaakt van de fundering van de oorspronkelijk hier gesitueerde stenen kamer (muren 150 cm. dik). In 1854 werd het huis van het huidige achterhuis voorzien. Op de nokeinden een rechthoekige schoorsteen (waarboven als replica van de 16de-eeuwse situatie een stalen kap met vergulde bol) en centraal op het huis een 6-zijdige klokkentoren (uurwerk) onder koepel met vergulde windfaan, vermoedelijk aangebracht in 1854, ter vervanging van een hoger spits en gotisch model (afbeelding 1818). De leiendekking dateert uit 1854; voordien was de kap met rode pannen gedekt. In 1854 werd tevens de omgrachting gedempt; het grachtgedeelte aan de achterzijde werd toen voorzien van de huidige kademuur en werd vergraven tot de huidige vijverpartij in landschapsstijl. Voor(west-)gevel: centraal een monumentale dubbele entree deur met dubbel stervormig bovenlicht omlijst door blokpilasters en afgesloten door een kroonlijst. De ingangspartij wordt door een hardstenen stoep voorafgegaan. Aan weerszijden van de entree twee hoge meerruitschuifvensters met luiken. Boven de entree een dubbel 6-ruits openslaand dakkapelvenster, onder een tympaan, met rijk bewerkte voluutvormige wangen. Aan de achterzijde rechts van het huis het in 1854 gerealiseerde achterhuis, twee bouwlagen hoog, onder met leien gedekt zadeldak. Rechter zijgevel: beganegronds drie hoge 20-ruitsvensters (waarvan één schuifvenster) met luiken. Centraal op de verdieping drie 16-ruitschuifvensters, voorzien van luiken. In de topgevel een meerruitsvenster met luiken. De aansluitende zijgevel van het achterhuis vertoont beganegronds en op de verdieping een meerruitsvenster met luiken. Achterzijde achterhuis: rechts een entree deur onder kroonlijst voorafgegaan door een hardstenen bordes met smeedijzeren hekwerk. Links van deze entree twee meerruitsvenster met luiken. Op de verdieping twee meerruitsvenster met luiken en boven de entree een oeuil de boeuf met stervormig venster. In de gevel een weerszijden van de entree twee gevelstenen met links M.DLC 1854 en rechts C.VDMDLL 1954, laatstgenoemde aangebracht bij de restauratie van het huis in 1954. Rechter zijgevel

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

achterhuis beganegronds en op de verdieping een meerruitsvenster met luiken. Achtergevel hoofdgebouw twee hoge meerruitsvensters met luiken. Linker gevel hoofdgebouw: beganegronds een hoog meerruitsvenster met luiken. Op de verdieping vier meerruitsvensters en in de topgevel een enkel meerruitsvenster.

Waardering

Het HOOFDGEBOUW van de historische buitenplaats Baest is van algemeen cultuurhistorisch belang

- als gaaf bewaard voorbeeld van een sober en robuust 16de-eeuws edelmanshuis als centrum van een landgoed en buitenplaats;
- vanwege de 19de- en 20ste-eeuwse verrijkingen aan het huis, die de ontwikkelingen van het huis als centrum van een historische buitenplaats sinds het einde der 18de eeuw illustreren;
- vanwege de architectonische gaafheid;
- vanwege de ouderdom;
- vanwege de schoonheid.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis

Monumentnummer*: 511509

Status rijksmonument
Inschrijving register* 13 oktober 1999
Kadaster deel/nr 82996/57

*Woonplaats** Oost West en Middelbeers
*Gemeente** Oirschot
*Provincie** Noord-Brabant

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Oost-, West- en Middelbeers	B			276
Oost-, West- en Middelbeers	B			284
Oost-, West- en Middelbeers	B			310
Oost-, West- en Middelbeers	B			311
Oost-, West- en Middelbeers	B			312
Oost-, West- en Middelbeers	B			351
Oost-, West- en Middelbeers	B			362
Oost-, West- en Middelbeers	B			363
Oost-, West- en Middelbeers	B			365
Oost-, West- en Middelbeers	B			366
Oost-, West- en Middelbeers	B			374
Oost-, West- en Middelbeers	B			375
Oost-, West- en Middelbeers	B			376
Oost-, West- en Middelbeers	B			379
Oost-, West- en Middelbeers	B			380
Oost-, West- en Middelbeers	B			501
Oost-, West- en Middelbeers	B			794
Oost-, West- en Middelbeers	F			86
Oost-, West- en Middelbeers	F			87
Oost-, West- en Middelbeers	G			334
Oost-, West- en Middelbeers	B			1139
Oost-, West- en Middelbeers	B			1246
Oost-, West- en Middelbeers	B			1358
Oost-, West- en Middelbeers	B			1419

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Oost-, West- en Middelbeers	B			1594
Oost-, West- en Middelbeers	B			1595
Oost-, West- en Middelbeers	B			1596
Oost-, West- en Middelbeers	B			1598
Oost-, West- en Middelbeers	B			1600
Oost-, West- en Middelbeers	B			1601
Oost-, West- en Middelbeers	B			1602
Oost-, West- en Middelbeers	B			1606
Oost-, West- en Middelbeers	B			1607
Oost-, West- en Middelbeers	B			1617
Oost-, West- en Middelbeers	B			1629
Oost-, West- en Middelbeers	B			1630
Oost-, West- en Middelbeers	B			1633
Oost-, West- en Middelbeers	B			1634
Oost-, West- en Middelbeers	B			1635
Oost-, West- en Middelbeers	B			1640
Oost-, West- en Middelbeers	B			1641
Oost-, West- en Middelbeers	B			1643
Oost-, West- en Middelbeers	B			1645
Oost-, West- en Middelbeers	B			1647
Oost-, West- en Middelbeers	B			1648
Oost-, West- en Middelbeers	B			1720
Oost-, West- en Middelbeers	B			1721
Oost-, West- en Middelbeers	B			1727
Oost-, West- en Middelbeers	B			1728
Oost-, West- en Middelbeers	B			1725
Oost-, West- en Middelbeers	B			1726
Oost-, West- en Middelbeers	B			1724
Oost-, West- en Middelbeers	B			1729
Oost-, West- en Middelbeers	B			1732
Oost-, West- en Middelbeers	B			1736
Oost-, West- en Middelbeers	B			1737
Oost-, West- en Middelbeers	B			1734
Oost-, West- en Middelbeers	B			1735

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Oost-, West- en Middelbeers	B			1738
Oost-, West- en Middelbeers	B			1740
Oost-, West- en Middelbeers	B			1739
Oost-, West- en Middelbeers	B			1741
Oost-, West- en Middelbeers	B			1742
Oost-, West- en Middelbeers	B			1743
Oost-, West- en Middelbeers	B			1744
Oost-, West- en Middelbeers	F			922
Oost-, West- en Middelbeers	F			923

*Omschrijving***

Omschrijving

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG. De historische tuin- en parkaanleg van Baest kenmerkt zich door een verweving van diverse soorten land- en bosbouwpercelen met parkelementen in formele en in landschapsstijl. In essentie is deze verweving van het nuttige met het aangename vanouds een karakteristiek van Baest. In de pauselijke bul uit 1560 werd bepaald dat Baest, dat al in de 13de eeuw in het bezit was van de Abdij van Tongerlo, voor het persoonlijk onderhoud van de bisschop van het nieuwe bisdom van 's-Hertogenbosch zou dienst doen. Sindsdien deed Baest waarschijnlijk dienst als uithof en buitenplaats van deze kerkvorst. De oudste elementen van de aanleg van Baest, die uit de 16de eeuw dateren en wellicht van nog oudere datum zijn, is de centraal gelegen huisplaats, de in een ruime onregelmatige curve verlopende toegangslaan (Van de Mortellaan) die de aanleg over de gehele breedte doorkruist, de nog duidelijk herkenbare uitgestrekte wildwallen aan de NW-zijde en ZW-zijde van de aanleg, die tot op heden deels de grens van de aanleg markeren, en het bekenstelsel de Beerse, Grote Beerse en Kleine Beerse, dat in drie sterk meanderende vertakkingen de gehele aanleg in de lengte doorsnijdt. Uit de 17de en 18de en deels uit de 19de eeuw dateert het formele lanenpatroon, dat in rechte lijnen, vierkante en rechthoekige figuren en in de vorm van een ornamentele ganzevoet het kader van en verbindings-element tussen de land- en bosbouwpercelen vormt. Een belangrijke laan is de 1000 meter lange toegangslaan (Torendreef; voorzien van een dubbele laanbeplanting met beuk) aan de achterzijde van het huis, die tevens zichtlaan is op de kerk van Oirschot (thans is zicht deels doorbroken door een recent gebouwde varkensstal even ten oosten van de Groenewoudse Dijk). Rond 1800 en in de 19de eeuw werden op Baest in de noord- west- en zuidzijde van de aanleg, met name aan weerszijden van de meanderende beek een padenpatroon met omringend parkbos in landschapsstijl aangelegd. Het is opmerkelijk dat bij deze verandering grote delen van Baest hun formele karakter behielden. Als zodanig is de aanleg van Baest vergelijkbaar met de omstreken de zelfde tijd gewijzigde parken van de Brabantse buitenplaatsen Hondsdonk en Valkenberg (Ulvenhout), waar eveneens land- en bosbouwgronden de belangrijkste taferelen en stoffering voor een wandeling via slingerpaden en formele lanen vormt. Dergelijke 18de- en vroeg 19de-eeuwse aangelegde 'ornamental farms', waarvan er in Nederland nog slechts weinige bewaard zijn, kregen vooral in Gelderland gestalte. Met genoemde buitenplaatsen in Ulvenhout is Baest in de provincie Brabant een rijk en relatief gaaf bewaard voorbeeld van dit type Nederlandse cultuurlandschap. Een belangrijke bron van deze aanleg, die in bijna in zijn geheel nog bestaat, is de kaart van Baest uit 1818 (coll. Huis Baest). In 1854 werd de omgrachting rondom het huis gedempt en werd de gracht

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

aan de achterzijde tot de huidige vijverpartij in landschapsstijl vergraven. Omstreeks 1970 werd direct ten zuiden en noorden diverse deeltuinen in formele trant aangelegd. Gezien hun recente datum van aanleg zijn deze deeltuinen voor de bescherming van ondergeschikte betekenis.

Waardering

De HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG van Baest is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de rijke en harmonieuze verweving van in de aanleg herkenbare geschiedenislagen in formele en landschappelijke trant en in de vorm van historische ontginningsarchitectuur van de 16de tot de 20ste eeuw;
- als gaaf bewaard en relatief zeldzaam voorbeeld van een 'ornamental farm' uit omstreeks 1800;
- vanwege de uitgestrektheid van deze 'ornamental farm'.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 511510

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	13 oktober 1999
Kadaster deel/nr	82996/58

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Oost West en Middelbeers	Oirschot	Noord-Brabant

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Oost-, West- en Middelbeers	B			1358
Oost-, West- en Middelbeers	B			1721
Oost-, West- en Middelbeers	B			1595

*Omschrijving***

Omschrijving

HEK EN BRUG. Achttiende eeuws smeedijzeren spijlenhek gevat in twee vroeg 20ste-eeuwse vierkante bakstenen pijlers onder hardstenen afdekplaat, ter afsluiting van de plaats en de noordoostelijke toegangslaan, gesitueerd aan de westoever van de Grote Beerse. Aansluitend een houten brug (waaronder stuw) met 18de-eeuwse smeedijzeren balustrade, steunend op rode bakstenen keermuren uit de jaren '30 van de 20ste eeuw.

Waardering

Het ensemble van HEK EN BRUG is van algemeen cultuurhistorisch belang

- als functioneel en karakteristiek onderdeel van de historische buitenplaats;
- vanwege de ouderdom;
- vanwege de ornamentele waarde en gaafheid;
- vanwege de ensemblewaarde.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 511511

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	13 oktober 1999
Kadaster deel/nr	82996/59

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Oost West en Middelbeers	Oirschot	Noord-Brabant

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Oost-, West- en Middelbeers	B			1598

Omschrijving**

Omschrijving

TUINHUIS. Rode bakstenen tuinhuis uit de 19de eeuw, gesitueerd aan de noordhoek van de nutstuin. Het op rechthoekige grondslag opgetrokken tuinhuis bestaat uit een middenstuk onder met Oud-Hollandse pannen gedekt schilddak met aan weerszijden een kleine torenachtige vleugel, eveneens onder met Oud-Hollandse pannen gedekt schilddak. Alzodanig is deze opzet identiek aan het koetshuis annex dienstwoning. Centraal aan de voor(noord-)gevel een dubbele getoogde deur. In de vleugels aan deze zijde een halfronde deur. Voorts aan voor- en zijgevels halfronde meerruittsvensters. Aan de achterzijde vertoont het dakschild een luifelvormig overstek.

Waardering

Het TUINHUIS is van algemeen cultuurhistorisch belang

- vanwege de gaafheid en oorspronkelijkheid van vormgeving;
- vanwege de ornamentele waarde;
- vanwege de ensemblewaarde;
- vanwege de ouderdom.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Tuinhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 511512

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	13 oktober 1999
Kadaster deel/nr	82996/60

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Oost West en Middelbeers	Oirschot	Noord-Brabant

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Oost-, West- en Middelbeers	B			1598

Omschrijving**

Omschrijving

Aan het tuinhuis aansluitende MOESTUINMUUR met enkele door pijlers met hardstenen afdekplaat geflankeerde entree's onderbroken, in enkele rechte hoeken omgaand. De in oorsprong uit de 18de eeuw daterende muur, die door pijlers wordt geleed (oorspronkelijk door afdekplaten afgesloten) en door een ezelsrug wordt bekroond, sluit de nutstuin naar de noordzijde af.

Waardering

De MOESTUINMUUR is van algemeen cultuurhistorisch belang

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de doelmatige vormgeving;
- als karakteristiek en functioneel onderdeel van de buitenplaats;
- vanwege de ensemblewaarde.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 511513

Status rijksmonument
Inschrijving register* 13 oktober 1999
Kadaster deel/nr 82996/61

*Woonplaats** Oost West en Middelbeers
*Gemeente** Oirschot
*Provincie** Noord-Brabant

*Kadastrale gemeente** Oost-, West- en Middelbeers
*Sectie** B
*Kadastraal object**
Appartement aanduiding
Grondperceel 1358

Omschrijving**

Omschrijving

ZONNEWIJZERSOKKEL. Hardstenen buikvormige sokkel van een zonnewijzer uit de eerste helft van de 18de eeuw, gesitueerd op het voorplein voor de entree van het hoofdgebouw. De op de sokkel gemonteerde zonnewijzer is een replica van de 18de-eeuwse zonnewijzer.

Waardering

De ZONNEWIJZERSOKKEL is van algemeen cultuurhistorisch belang

- vanwege de ouderdom
- vanwege de gaafheid
- als karakteristiek onderdeel van de buitenplaats.

Hoofdcategorie Kastelen, landhuizen en parken
Subcategorie Tuin, park en plantsoen
Functie Zonnewijzer

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 511514

Status rijksmonument
Inschrijving register* 13 oktober 1999
Kadaster deel/nr 82996/84

*Woonplaats** Oost West en Middelbeers
*Gemeente** Oirschot
*Provincie** Noord-Brabant

*Kadastrale gemeente** Oost-, West- en Middelbeers
*Sectie** B
*Kadastraal object**
Appartement aanduiding
Grondperceel 1358

Omschrijving**

Omschrijving

ERFMUUR. Ten noorden van het hoofdhuis gesitueerde 19de-eeuwse korte witgeschilderde rode bakstenen erfmuur, doorbroken door een door bakstenen pijlers geflankeerde toegang naar het erf tussen boerderij en stal.

Waardering

De ERFMUUR is van algemeen cultuurhistorisch belang

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de doelmatige vormgeving;
- als karakteristiek en functioneel onderdeel van de buitenplaats;
- vanwege de ensemblewaarde.

Hoofdcategorie Kastelen, landhuizen en parken
Subcategorie Tuin, park en plantsoen
Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 511515

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	13 oktober 1999
Kadaster deel/nr	82996/82

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>					
Oost West en Middelbeers	Oirschot	Noord-Brabant					
<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>House letter*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Dr. J. v.d. Mortellaan	9 a	a		5091 JJ	Oost West en Middelbeers		
Dr. J. v.d. Mortellaan	9			5091 JJ	Oost West en Middelbeers		
Dr. J. v.d. Mortellaan	9 B	B		5091 JJ	Oost West en Middelbeers		
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>			
Oost-, West- en Middelbeers	B			1358			

Omschrijving**

Omschrijving

KOETSHUIS ANNEX DIENSTWONING. Rode bakstenen witgekalkt koetshuis annex dienstwoning uit de 19de eeuw, gesitueerd aan de oprit ten westen van het huis. Het op een rechthoekige grondslag opgetrokken ensemble bestaat uit een middenstuk met Oud-Hollandse pannen gedekt schilddak met aan weerszijden een kleine torenachtige vleugel, eveneens onder met Oud-Hollandse pannen gedekt schilddak. Alszodanig is deze opzet identiek aan het tuinhuis. Het koetshuis werd in de jaren 1931 en 1932 tot enkele dienstwoningen verbouwd. Centraal aan de oprit(oost-)zijde van het middenstuk drie 6-ruitsvensters met luiken met aan weerszijden een getoogde dubbele deur. De vleugels vertonen aan deze zijde een halfronde toegangsdeur met erboven een ijzeren 4-ruitsvenster met half rond bovenlicht met spaakroeden. Rechtergevel: Oorspronkelijke bevonden zich hier twee 4-ruitsvensters met half rond bovenlicht met spaakroeden. Het linker venster is dichtgezet. Op de verdieping centraal een venster als aan de voorzijde van de vleugels. In de linker gevel bevinden zich beganegronds wel twee vensters, identiek aan het venster in de rechter gevel. Op de verdieping een oeil de boeuf met spaakroeden. Aan de achterzijde een rechthoekige aanbouw die uit de tijd van de verbouwing in 1931 t n 1932 dateert.

Waardering

Het KOETSHUIS ANNEX DIENSTWONING is van algemeen cultuurhistorisch belang

- vanwege de gaafheid en oorspronkelijkheid van vormgeving;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- vanwege de ornamentale waarde;
- vanwege de ensemblewaarde;
- vanwege de ouderdom;
- als functioneel en karakteristiek onderdeel van de historische buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Bijgebouwen kastelen enz.

Functie

Koetshuis(L)

Monumentnummer*: 511516

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	13 oktober 1999
Kadaster deel/nr	82996/86

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Oost West en Middelbeers	Oirschot	Noord-Brabant

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Oost-, West- en Middelbeers	B			1358

Omschrijving**

Omschrijving

GROTE DIENSTWONING GENAAMD BAESTERHOEF. In oorsprong 16de-eeuwse of oudere dienstwoning, oorspronkelijk tiendschuur, en na diverse verbouwingen en brand in 1928 herbouwd tot de huidige grote dienstwoning. Opgetrokken in witgekalkte rode baksteen op rechthoekige grondslag onder met grijze pannen gedekte zadeldaken met wolfseinden, deels met meerruitsvensters met luiken.

Waardering

De GROTE DIENSTWONING GENAAMD BAESTERHOEF is van algemeen cultuurhistorisch belang

- als functioneel en karakteristiek onderdeel van de historische buitenplaats;
- als kenmerkend voorbeeld van Heidemij-architectuur uit de jaren '20 van de 20ste eeuw.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Woningen en woningbouwcomplexen	Dienstwoning(K)	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 511517

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	13 oktober 1999
Kadaster deel/nr	82996/88

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Oost West en Middelbeers	Oirschot	Noord-Brabant

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Oost-, West- en Middelbeers	B			1358

Omschrijving**

Omschrijving

SCHUUR. In horizontale delen opgetrokken 18de-eeuwse houten veldschuur op rechthoekige grondslag onder rieten schilddak met vorstpannen. De schuur kent nog zijn oorspronkelijke gebintconstructie. De enkele decennia geleden verbouwde zuidzijde van de schuurgevel is voor de bescherming van ondergeschikte betekenis. De schuur is gelegen even ten noorden van de grote dienstwoning genaamd Baesterhoef (onderdeel 9).

Waardering

De SCHUUR is van algemeen cultuurhistorisch belang

- als karakteristiek en functioneel onderdeel van de historische buitenplaats
- vanwege de ouderdom
- vanwege de gaafheid (met uitzondering van zuidgevel)

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Bijgebouwen kastelen enz.	Schuur(L)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 511518

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	13 oktober 1999
Kadaster deel/nr	82996/90

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Oost West en Middelbeers	Oirschot	Noord-Brabant

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Oost-, West- en Middelbeers	B			1358

Omschrijving**

Omschrijving

POORTHUIS. Witgekalkte rode bakstenen poorthuis in 1938 in Kempische stijl gebouwd, op rechthoekige grondslag onder met grijze pannen gedekt zadeldak met wolfseinden, gelegen aan de aan de Van de Mortellaan gelegen entree van de buitenplaats. Voor(oprit-)zijde centraal de toegangsdeur (vernieuwd, voor de bescherming van ondergeschikte betekenis) met ruitvormig bovenlicht, met aan weerszijden een 20-ruitsschuifvenster met luiken. Op de verdieping twee openslaande 9-ruitsvensters met luiken. Rechterzijde een schuifvenster als aan voorzijde. Linkerzijde een hoger gelegen meerruitsvenster met luiken met eronder een 4-ruits keldervenster.

Waardering

Het POORTHUIS is van algemeen cultuurhistorisch belang

- vanwege de sobere en doelmatige vormgeving;
- als functioneel en karakteristiek onderdeel van de historische buitenplaats.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Bijgebouwen kastelen enz.	Bijgebouw

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 511519

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	13 oktober 1999
Kadaster deel/nr	82996/92

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Oost West en Middelbeers	Oirschot	Noord-Brabant

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Oost-, West- en Middelbeers	B			1358

Omschrijving**

Omschrijving

VOORMALIGE TUINMANSWONING (toponiem: 'Nol en Pietje'). Witgekalkte rode bakstenen 19de-eeuwse tuinmanswoning op rechthoekige grondslag onder met Oud-Hollandse pannen gedekt schilddak. De woning is even ten westen van het koetshuis annex dienstwoning aan de oprit gelegen. Centraal aan de voor(ZW-)zijde de toegangsdeur met 8-ruits bovenlicht. Aan weerszijden een meeruitsvenster met luiken. Aan de rechtergevel twee meerruitsvensters met luiken. Aan de linker zijde een enkel meerruitsvenster met luiken. Achterzijde centraal de achterdeur met aan weerszijden drie op onregelmatige plaats en hoogte gelegen vensters.

Waardering

De VOORMALIGE TUINMANSWONING is van algemeen cultuurhistorisch belang

- vanwege de sobere en doelmatige vormgeving;
- als functioneel en karakteristiek onderdeel van de historische buitenplaats;
- vanwege de ouderdom.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Woningen en woningbouwcomplexen	Dienstwoning(K)	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 511520

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	13 oktober 1999
Kadaster deel/nr	82996/68

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>		
Oost West en Middelbeers	Oirschot	Noord-Brabant		
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Oost-, West- en Middelbeers	B			1358

Omschrijving**

Omschrijving

BOERDERIJ/VOORMALIGE PACHTERSWONING, GENAAMD EIKEHOEF ("BOEREKAMER"), MET BIJGEBOUW. Witgekalkte roodbakstenen pachterswoning annex bijgebouw van het Noord-Brabantse langgeveltype uit de eerste helft van de 18de eeuw, op langwerpige rechthoekige grondslag, gelegen aan de oprit tussen de portierswoning en kleine dienstwoning. Het bijgebouw springt ten aanzien van de portierswoning iets naar voren. Het complex is overkapt door een rieten schilddak (vorstpannen) met voet van Oud-Hollandse pannen. Voor(oprit-)zijde centraal het kozijn van de oorspronkelijke toegangsdeur waarin 5-ruitsbovenlicht en een voor de bescherming ondergeschikte voordeur van recente datum. Aan de linkerzijde een getoogde dubbele staldeur. Uiterst links een halfronde deur. Voorts een brede dubbele deur en een aantal meerruitsvensters met luiken. Achterzijde complex getoogde 6-ruitsvensters. Het bijgebouwgedeelte vertoont inwendig nog de oorspronkelijke gebintconstructie.

Waardering

De VOORMALIGE PACHTERSWONING, GENAAMD EIKEHOEF, MET BIJGEBOUW is van algemeen cultuurhistorisch belang

- vanwege de ouderdom;
- als functioneel en karakteristiek onderdeel van de historische buitenplaats;
- vanwege de ornamentale waarde.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Boerderijen, molens en bedrijven	Boerderij (M)	Boerderij(M1)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 511521

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	13 oktober 1999
Kadaster deel/nr	82996/69

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Oost West en Middelbeers	Oirschot	Noord-Brabant

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Oost-, West- en Middelbeers	B			1641

Omschrijving**

Omschrijving

VOORMALIGE PACHTERSWONING, GENAAMD MASTEHOEF, MET STAL EN SCHUUR. Rode bakstenen in oorsprong 18de-eeuwse, thans grotendeels uit ca. 1900 daterende voormalige pachterswoning met stal op rechthoekige grondslag onder met grijze pannen gedekt zadeldak. Aan de ZW-zijde een 19de-eeuwse aanbouw onder zadeldak (grijze pannen). Voor(noord-)zijde rechts de entree deur naar de woning met rechts een enkel en links twee meerruitsvensters met luiken onder een getoogde strek. Aan de linkerzijde het stalgedeelte met twee getoogde dubbele staldeuren en twee getoogde meerruitsvensters. Rechterzijde beganegronds en op de verdieping enkele meerruitsvensters onder getoogde strek. De achterzijde vertoont enkele bouwsporen van oorspronkelijk aanwezige vensters. Aan de zuidzijde van het stalgedeelte een vroeg 19de eeuwse schuur onder met pannen gedekt zadeldak (oorspronkelijke gebintconstructie)

Waardering

De VOORMALIGE PACHTERSWONING, GENAAMD MASTHOEF, MET STAL EN SCHUUR is van algemeen cultuurhistorisch belang

- als functioneel en karakteristiek onderdeel van de historische buitenplaats;
- vanwege de ouderdom.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Boerderijen, molens en bedrijven	Boerderij (M)	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 511522

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	13 oktober 1999
Kadaster deel/nr	82996/70

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Oost West en Middelbeers	Oirschot	Noord-Brabant

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Oost-, West- en Middelbeers	B			1139

Omschrijving**

Omschrijving

BOERDERIJ GENAAMD DE LINDEHOEF. Witgekalkte rode bakstenen boerderij annex stal van het Noord-Brabantse langgeveltype op rechthoekige grondslag onder rieten zadeldak met wolfseinden, daterend uit 1774-1776. De bakstenen muren van het stalgedeelte uit de jaren '30 van de 20ste eeuw werden tijdens de restauratie van de boerderij in 1997-1998 weer door de oorspronkelijke houten delen vervangen. Aangebracht ter vervanging van de oorspronkelijk hier gesitueerde houten delen. Voor(noord-)zijde: centraal twee kruiskozijnen met vier 9-ruitsvensters, aan de onderhelft van kozijnen luiken voorzien. Links een kloosterkozijn met twee 9-ruitsvensters en luik aan onderkozijn-helft. Onder laatstgenoemd venster een 4-ruits keldervenster met luik en diefijzers. Aan de rechterzijde een 9-ruits keldervenster met luik en 3-ruits bovenlicht. Linkergevel: links een entree-deur met 6-ruits bovenlicht. Rechts hiervan een dubbel 10-ruitsvenster met luiken. Aansluitend links de gevel van de stal waarin deels enkele en dubbele staldeuren waartussen getoogde 6-ruitsvensters. Rechtergevel: een deur met aan weerszijden een dubbel 8-ruitsvenster. Aansluitend rechts de gevel van de stal met getoogde 6-ruitsvensters en enkele toegangsdeuren. Achtergevel van de stal twee 6-ruitsvensters.

Waardering

De BOERDERIJ GENAAMD LINDEHOEF is van algemeen cultuurhistorisch belang

- vanwege de ouderdom
- vanwege de gaafheid
- als functioneel en karakteristiek onderdeel van de historische buitenplaats.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Boerderijen, molens en bedrijven	Boerderij (M)	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 511523

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	13 oktober 1999
Kadaster deel/nr	82996/71

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Oost West en Middelbeers	Oirschot	Noord-Brabant

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Oost-, West- en Middelbeers	B			284

Omschrijving**

Omschrijving

PACHTERSWONING MET STAL GENAAMD DE BEUKEHOEF. Voormalige witgekalkte rode bakstenen pachterswoning, in 1774-1775 opgetrokken op rechthoekige grondslag onder met rieten kap (vorstpannen) gedekt schilddak met voet van Oud-Hollandse pannen en met overkragend overstek aan noordzijde. De voor(west-)gevel vertoont vakwerk. Centraal aan de voorzijde een dubbele staldeur. Linker gevel een toegangsdeur en enkele meerruitsvensters met luiken. Rechter gevel enkele meeruitsvensters met luiken. Achtergevel beganegronds twee meerruitsvensters met luiken, aan de rechterzijde een verhoogd venster met diefijzers en op de verdieping een enkel meerruitsvenster. De achter de pachterswoning gelegen garage is voor de bescherming van ondergeschikte betekenis. Het erf wordt aan de zuid- en westzijde door een smalle gracht begrensd.

Waardering

De PACHTERSWONING MET STAL GENAAMD BEUKEHOEF is van algemeen cultuurhistorisch belang

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de gaafheid;
- als functioneel en karakteristiek onderdeel van de historische buitenplaats;
- vanwege de schoonheid.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Boerderijen, molens en bedrijven	Boerderij (M)	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 511524

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	13 oktober 1999
Kadaster deel/nr	82996/72

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Oost West en Middelbeers	Oirschot	Noord-Brabant

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Oost-, West- en Middelbeers	B			1635

Omschrijving**

Omschrijving

VELDKAPEL (Theresiakapel). Kleine bakstenen kapel op rechthoekige grondslag onder met grijze pannen gedekt zadeldak met wolfseinden. De kapel, die is opgedragen aan H. Theresia van Lisieux, werd in 1938 door het echtpaar Van de Mortel-de la Court opgericht als uiting van dank aan de schepper voor de genezing van hun ernstig zieke zoon J.H. van de Mortel. De naar de Van de Mortellaan gekeerde ingangs(zuid-)zijde van het monument vertoont centraal een halfronde toegang naar de kapel wordt afgesloten door een siersmeedijzeren hek. Aan weerszijden van de entree een kwartcirkelvormige plantenbak. De topgevel is met houten delen bekleed. Inwendig een basaltvloerbekleding en relief, beide voorzien van een herdenkingsinscriptie. De kapel is gesitueerd in de nabijheid van de Groenewoudsedijk en wordt door twee natuurstenen palen naar de weg afgescheiden.

Waardering

De VELDKAPEL (Theresiakapel) is van algemeen cultuurhistorisch belang

- vanwege de gaafheid;
- als karakteristiek onderdeel van de buitenplaats;
- vanwege de zeldzaamheidswaarde;
- vanwege de ornamentele waarde.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Bijgebouwen kastelen enz.	Bijgebouw

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument